

Fullført videregående opplæring fra utlandet som ikke blir godkjent som opplæring som gir studie- eller yrkeskompetanse

Utdanningsdirektoratet har svart Fylkesmannen i Vestfold om rettighetene til personer som har fullført videregående opplæring i utlandet.

TOLKNINGSUTTALELSE | 31.07.2018

Denne tolkningsuttalelsen er markert som utgått fordi den omhandler den gamle opplæringsloven.

Vi viser til deres e-post 05.12.2017 som gjelder spørsmål om den gruppen som har fullført videregående opplæring i et annet land, men som ikke får godkjent opplæringen som studiekompetanse eller yrkeskompetanse i Norge. Etter lovendringen 01.08.2017 har dere fått mange søkere med utenlandsk opprinnelse som ønsker videregående opplæring. Dere ber om en tolkningsuttalelse som gir tydelige svar på hvilke rettigheter de med ikke-godkjent utenlandsk utdanning har etter lovendringen høsten 2017.

Dere har reist følgende problemstillinger:

1. Er retten til videregående opplæring for de med ikke-godkjent utenlandsk videregående opplæring begrenset til samme sluttkompetanse som vedkommende har fra hjemlandet, eller har vedkommende rett til opplæring som fører til en helt annen sluttkompetanse?
2. Kan søkere med yrkesfaglig utdanning fra hjemlandet søke om videregående opplæring som fører til

generell studiekompetanse?

3. Har søkere som kun mangler kunnskaper i norsk/engelsk for å kunne studere på høyskole/universitet, rett til kun opplæring i norsk/engelsk eller kan de søke om en yrkesfaglig sluttkompetanse på videregående nivå?

Dere viser til at realkompetansevurdering er et viktig virkemiddel for å kunne tilpasse den videregående opplæringen best mulig for den voksne. Ved valg av helt ny sluttkompetanse i videregående opplæring vil realkompetansevurdering være mindre virkningsfullt og opplæringsløpene være vesentlig lengre enn ved supplering av den utenlandske fagkompetansen til norske krav.

Videre viser dere til at regelendringen medfører at også søkere som mangler kompetanse i engelsk, vil kunne ha behov for opplæring på grunnskolenivå før de kan motta opplæring i videregående skole. Dette krever kanskje en tydeliggjøring i rundskriv Udir-3-2012 om rett til grunnskoleopplæring (tross rett til videregående opplæring) i dette enkeltfaget.

Vårt svar:

Opplæring etter opplæringsloven § 4A-3 første ledd annet punktum

Personer som er 25 år eller eldre og som har fullført utenlandsk videregående opplæring i annet land som de ikke får godkjent som studiekompetanse eller yrkeskompetanse i Norge, har rett til videregående opplæring for voksne.

En del vil kunne oppnå studiekompetanse eller yrkeskompetanse med supplerende opplæring, mens andre vil måtte gjennomføre et helt opplæringsløp. Etter forarbeidene har ikke departementet gjort noen særskilte avgrensninger i retten til videregående opplæring og vi vurderer det derfor slik at den voksne kan velge å få videregående opplæring som fører til en annen sluttkompetanse enn den opplæringen vedkommende har fra utlandet.

Det betyr at:

- den som har fullført yrkesfaglig utdanning fra utlandet som ikke gir yrkeskompetanse i Norge, har rett til videregående opplæring som gir tilsvarende kompetanse, en helt annen yrkeskompetanse eller som gir studiekompetanse
- den som har fullført videregående opplæring i utlandet som ikke gir studiekompetanse i Norge, har rett til videregående opplæring som gir studiekompetanse i et tilsvarende eller annet utdanningsprogram, eller som gir yrkeskompetanse

Ved opplæring etter opplæringsloven § 4A-3 skal en vurdere realkompetansen til søkerne for å finne ut hva slags opplæring den enkelte trenger for å oppnå studiekompetanse eller yrkeskompetanse. Opplæringen etter opplæringsloven § 4A-3 skal altså bygge på realkompetansen til den enkelte, og den voksne har ikke

rett til opplæring i fag og deler av fag som vedkommende allerede har sluttkompetanse i.

Når det gjelder søkere som kun mangler norsk/engelsk for å oppnå studiekompetanse eller yrkeskompetanse, er vår vurdering at det heller ikke her er grunnlag for å sette noen særskilte avgrensninger i retten til videregående opplæring jf. jf. prop. 79 L (2016-2017) punkt 4.5.4.

Opplæring etter opplæringsloven § 3-1 første ledd annet punktum

Personer som er under 25 år og som har fullført utenlandsk videregående opplæring som de ikke får godkjent som studiekompetanse eller yrkeskompetanse i Norge, har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 3-1. Disse personene må som regel fullføre et helt opplæringsløp. Regelverket åpner for at en kan godskrive fag- og opplæringsår fra andre land, men i denne ordningen kan en ikke få mindre opplæring eller kortere læretid på grunn av den realkompetansen man har.

I og med at vedkommende må fullføre et helt opplæringsløp etter opplæringsloven § 3-1, har det ikke noe å si om den enkelte søker seg til tilsvarende opplæring som vedkommende har gjennomført i utlandet, eller en annen videregående opplæring. Personer som er under 25 år og som har fullført utenlandsk videregående opplæring som de ikke får godkjent som studiekompetanse eller yrkeskompetanse i Norge, kan velge å ta ut retten til videregående opplæring etter opplæringsloven § 4A-3 istedenfor, jf. opplæringsloven § 3-1 tiende ledd. Dette vil være en praktisk løsning for de som bare mangler enkelte fag.

Til orientering har Kunnskapsdepartementet sluttet seg til denne forståelsen av loven.

Vår referanse: 2018/8754